

A surreal landscape with a teal sky, white clouds, and a person on a pier. The sky is a deep teal color with several white birds flying. The clouds are large, white, and fluffy, filling the right side of the frame. A person in a black dress stands on a small wooden pier on the left side of the frame. The water is a lighter teal color, reflecting the clouds and the sky. The overall mood is dreamlike and ethereal.

MIJMERINGEN

RANDOM

DE

FAMILIE

MENKVELD

Katwijk a/d Rijn
31 mei 1997

HOE HET VROEGER WAS.....

Als ik vroeger als kind wel eens bij mijn opa en oma van moeders kant, (opa Albert Mast, naar wie ik overigens ben vernoemd, en oma Jantje Mast-Warries,), binnenviel rond het tijdstip, dat zij zaten te eten, dan mocht ik er heel gezellig bij komen zitten. Ik herinner me heel goed het sfeertje dat er hing, vooral de aparte sfeer die er was in donkere winterse dagen.

Opa en oma zaten dan aan weerskanten van de kachel, zo'n hoge potkachel waar de koffiepote meestal op stond te pruttelen. Het enige licht in de kamer was vaak de warme gezellige rode gloed vanachter de kachelruitjes.

U weet wel, die glaasjes, waar je als kind nooit dicht bij mocht komen, terwijl het juist zo leuk was om er van alles tegenaan te houden en om dan te zien hoe het samensmolt met de ruitjes zelf. Meestal verried je deze bezigheid zelf, omdat er ook een nogal penetrante verbrandingsgeur door ontstond. Een geur, die je moeder direkt scheen te ruiken ook al was ze in de bijkeuken bezig boven een dampende wasketel.

Maar goed, weer terug naar de huiskamer van opa en oma Mast. Steevast moest je een boterham mee-eten of als er warm gegeten werd, kreeg je een 'kruimeltje' aangeboden.

En dan nà het eten, gebeurde even steevast dat spannende, dat bijzondere: opa pakte de bijbel en deed zijn pet af!

Je kon hem als kind - en zo zie ik hem nu nog voor me - uittekenen met zijn eeuwige pet op. Nooit was hij zonder, zelfs niet als je hem wel eens 'betrapte' tijdens zijn middagdutje op de divan.

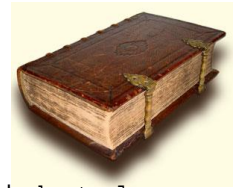
Alleen bij het bijbellezen en bij het bidden en danken ging die pet af.

Soms las hij het blaadje van de scheurkalender, maar dat was niet zo spannend, niet zo bijzonder.

Het bijbellezen dus wel. Opa las de bijbel namelijk op een heel aparte manier. Zijn stem veranderde, werd ineens heel ernstig en werd juist daardoor voor ons kinderen ook zo komisch. Er kwam dan een bepaalde monotone maar ook heel deftige klank in zijn stem.

Dat was al heel wat om als kind te verstouwen. Erom lachen mocht niet, durfde je ook niet! Dan werd opa vreselijk boos.

Maar o wee, als opa een woord, meestal een naam van een stad of een plaats, tegenkwam die hij niet herkende. Dan verving hij dat woord door de gevleugelde woorden : "moeilijk woord, sla maar over"
Kijk, probeer dan maar eens niet te lachen!

Tja, bijbellezen.

Zo iets vertrouwds, zo iets gewoons ook.

Lezen in de bijbel na het eten, hoorde net zo vast bij het leven als ademen en toch waren dat meteen de spannendste maar ook de leukste ogenblikken van de maaltijden.

EERBIED

Kunt u zich dat voorstellen....vader en moeder en **negen** kinderen om **één** tafel. Het eten is op en je wilt graag van tafel.

Dat mag bijna, maar je moet nog even eerbiedig zijn : dat betekent dus : héél stil zijn en vooral absoluut niet lachen!

Maar dan kreeg er haast altijd wel iemand spontaan de hik....

Ziet u het voor u? Vader, die dan stopte met lezen en heel verbolgen over de rand van zijn bril de kring rondkeek om diegene te vinden die het waagde om tijdens het bijbellezen oneerbiedig te zijn...

Want de hik krijgen onder het lezen was iets dat niet per ongeluk gebeurde, nee ... dat deed je vast expres. Vast met de oneerbiedige bedoeling om juist de anderen aan het lachen te maken.

Soms gebeurde het wel eens, dat het eerste 'onbetamelijke' geluid niet door vader werd gehoord. Dan kreeg je het pas moeilijk!

Want natuurlijk moest er altijd wel één lachen om de schrik van de veroorzaker van het geluid. En dan kreeg je iemand te zien die verwoede pogingen deed om zèlf niet in lachen uit te barsten. Dan kneep zo-iemand met de ene hand zijn neus dicht en drukte de andere hand stevig op de mond. Aangezien je op die manier niet veel lucht meer kreeg, werd zo-iemand meteen knalrood en ging-ie er heel benauwd bij kijken. Tja, al gauw zaten er dan een heel groot aantal van die rode koppen aan tafel.

Tel daar dan bij op de haast wanhopige pogingen van je moeder om met haar blikken de 'boosdoeners' te bekeren, hen te bezweren om met die onzin op te houden waarbij voortdurend angstige blikken op vader werden geworpen. Want o wee als hij gestoord werd bij het lezen...

Het lukte nooit! Al snel hield één van die knalrode hoofden het niet meer uit en barstte in een vreemd krampachtig gesnuif uit.

En als de ware schuldige dan heel onschuldig stamelde : "Ik hikte alleen maar één keertje", nou, dan konden die anderen op een flinke uitbrander rekenen.

WIE WAREN ZIJ....

Waarom dit stukje herinnering uit mijn jeugd over het bijbellezen. Wel, om meerdere redenen.

Ten eerste om aan te geven wat voor een belangrijke rol die bijbel in elk gezinsleven speelde en ten tweede omdat juist dat bijbellezen met haar herinneringen daaraan voor mij één van de redenen is geweest van mijn belangstelling voor mijn voorouders.

Die bijbel was namelijk ook vaak aanleiding tot allerlei discussies. Zo las mijn vader altijd de familie-registers helemaal voor. U weet wel, die rijtjes van :

*"en Sem verwekte Arpachsad
en Arpachsad verwekte Selah
en Selah verwekte Heber
en Heber verwekte Péleg, enz.."*

Ook daarover werd gediscussieerd. Waarom dat nou nodig was om allemaal te lezen. Waarom het eigenlijk zo-wie-zo nodig was om zo'n familie-register in de Bijbel te zetten. En dan kreeg je de uitleg over het grote belang dat de Joden er aan hechtten om precies hun afstamming te weten.

"Ik kom uit het geslacht van koning David...."

Want, uit dat geslacht zou immers ook de Messias voortkomen.

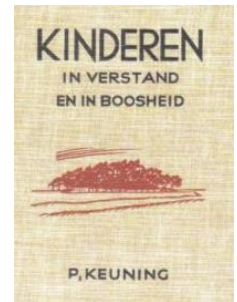
Zo kon ik daar vroeger al vaak over lopen peinzen :

Wie was nou mijn grootvader? Ik heb hem nooit mogen kennen. Hij overleed twee jaar vòòr mijn geboorte. Alleen via de verhalen van mijn vader over hem kon ik me een beeld van hem vormen.

Ik kreeg te horen dat opa Menkveld ook zo uit de bijbel las, dat opa ook zo boos kon worden als je oneerbiedig was.

Had mijn vader dat dan weer van zijn vader?

En had opa dat weer van zijn vader, mijn overgrootvader? Hebben zij ook dat probleem gekend, dat het wel eens moeilijk was om eerbiedig te blijven bij het bijbellezen?

Kortom wie of wàt waren zij.
Hoe dachten zij, hoe leefden zij?
Lijk ik op hen? Heb ik dezelfde karaktertrekken?
Ik weet nog heel goed hoe ik de eerste keer dat ik op
een reünie het karakter van mijn opa Jan-Willem
beschreef aan de hand van de boekjes van schrijver
P. Keuning over ene ouderling Menkveld (zie slotopmerking) en hoe
een aantal van de echtgenotes van de aanwezige Menkveld-mannen na
afloop van mijn praatje bij mij kwam en mij toevertrouwde dat dat
karakter zo herkenbaar was bij hun mannen.

WELKE KARAKTER-EIGENSCHAPPEN?

Ik zal hier ouderling Menkveld nog even opnieuw beschrijven.
Het volgende citaat komt uit "Kinderen in verstand en boosheid",
blz. 72:

*"Menkveld, een uitgedroogd kereltje,
met sprekende gelaatstrekken, rookte kalm zijn sigaar
en zag met zijn grijze verstandige ogen de sprekers opmerkzaam aan.
Hoewel hij in zijn kleding op en top boer was,
had hij iets fijns in't gezicht, iets dat van hogere beschaving
getuigde
en van groote verstandelijke gaven....
....hij had iets peinzends over zich, iets dat wees op diep nadenken
en stil mediteeren en Kampstra karakteriseerde hem later zeer juist
toen hij opmerkte :
"Menkveld bekikt eerst zich-zulfs van binnen en den 'n ander, moar
nooit zal hai denken : doe bist toch 'n minne kerel en ik ben 'n
beste."*

idem, blz. 94

*"Kampstra stond stil. Wat zei Menkveld daar? Meende hij dat?
Maar ja, natuurlijk, hij was immers altijd strikt eerlijk."*

idem blz. 180

*"Hij had het zóó weten aan te leggen, dat Menkveld hem vergezelde.
Menkveld was een verstandig en zeer gevoelig mensch..."*

Uit "Menkvelds vernedering", blz. 11

"Menkveld met zijn scherp verstand en helderen blik..."

idem blz. 38

"Menkveld kwam niet graag aan ziekbedden; gewoonlijk ging hij maar aarzelend. Hij voelde wel mee met de lijdenden, wel diep mee, en, als hij stond bij 't bed van een kranke, zou hij wel willen troosten, o zoo gaarne, maar zie, dan was zijn hart zóó vol, dat hij niet spreken kon."

Ik heb toen de vraag gesteld of deze karakterisering, deze typering nog steeds geldt voor de Menkvelden van nu.

Zijn Menkvelden inderdaad :

**kalm - oplettend - altijd strikt eerlijk -
meevoelend en gevoelig - filosofisch/mediterend?**

hebben zij :

grote verstandelijke gaven - een hogere beschaving?

Ik ben - om een antwoord op deze vragen te vinden - eens in de gegevens gedoken, die ik in het Menkveld-archief heb van de nakomelingen van ROELOF MENKVELD en GEERTJEN BOSCHLOO om te kijken of we deze eigenschappen ook terug kunnen vinden. Nou, ik meen te kunnen stellen van wèl.

Ik vond een brief van dezelfde hierboven beschreven Jan Willem aan zijn zus Antonia en zwager Gerrit Willem Boschloo op "Het Lentink" in Eefde. Deze brief is gedateerd op 30 november 1898. Jan Willem is dan 65 jaar en hij schrijft :

"...Door 's Heeren goedheid mogen wij ons allen nogal in een redelijke welstand verheugen en ook met Antoon (zijn zoon die dan net 11 jaar is geworden!) gaat het vrij goed. Een enkele maal krijgt hij nog wel is zijn oude kuren en vooral als hij Zondags ter kerk gaat daar kan hij niet goed over..."

Nou, dat noem ik toch strikt eerlijk?! Tegen je zus en zwager zeggen dat je kind van 11 jaar moeite heeft met de kerkgang....

En uit dezelfde brief :

"...En zoo als gij terecht hebt opgemerkt dachten wij ook om Roelof (hun zoon, toen al 28 jaar!) maar die kan nog niet goed zijn zin krijgen haar ouders wilden haar nog niet missen."

en

"Met mijn zwager Fockens is het nog al het zelfde steeds krankzinnig"

en

"dat gij ons één van de konijnen die Antoni ook al gevoederd heeft als postpakket wil zenden Zou ik wel aardig vinden vooral om Antoon. Hoewel ik voor mij liever een stukje van een vet varken eet of van een jonge vette koe gebruik. Gelukkig hebben wij de vorige week een lekker vet varkentje wegende 225 kilo's schoon door bemiddeling van Hendrik (hun zoon, slager te Assen) in het zout gekregen het kostte ons 22,5 cent per pond en wij smullen er zoo nu en dan is van maar altijd maar een klein stukje zooals gij wel kunt begrijpen met zoo een groote huishouding. Toch hebben wij groote voorrechten boven veel onzer medemenschen. Wij behoeven nog niet bezorgt te zijn voor den Winter Lekkere aardappels in de kelder en niet duur f 1,50 en 1,75 per mud hout en turf om te branden enz. enz."

Als hieruit niet duidelijk blijkt dat grootvader Jan Willem niet alleen een eerlijk maar ook een dankbaar levend mens is geweest, dan weet ik het ook niet meer.

Was Jan Willem ook een mens die leefde vanuit de Bijbel?

Lees dan eens het korte briefje, dat hij schreef op 9 december 1898, een week later dus, naar dezelfde zus Antonia om haar te feliciteren met haar 57ste verjaardag op 10 december :

"Assen den 9 Dec 1898

Geliefde Broeder en Zuster en kinderen

Om den 10 Dec. ongemerkt voorbij te laten gaan kan er van onze zijde niet door Het is daarom dat wij U geliefde Zuster van harte feliciteeren met het te beleven van deze dag.

Hoewel niet in zulk een gunstige omstandigheid als wij en gij wel zouden wenschen zoo als wij uit een brief van onze zoon Gerrit hebben vernoomen. De Heere spare U nog in het heden der genade en Zegene daartoe de aangewende middelen. En leere ons steeds in afhankelijkheid van Hem te leven. Door zijn goedheid zijn wij allen gezond Met Fockens is het nog hetzelfde Ontvang van ons allen de hartelijke groeten.

Uw broeder J.W.Menkveld"

Antonia Boschloo-Menkveld stierf een kleine drie maanden later na een slopende ziekte op woensdag 22 februari 1899.

Slechts een paar weken daarvòòr schrijft Jan Willem op 31 januari 1899 nòg een brief aan haar, waaruit duidelijk blijkt hoe hij zijn geloof beleeft en waaruit we kunnen lezen wat voor soort ouderling hij moet zijn geweest :

"...daar ik van terzijde zoo nu en dan wel is gehoord had dat mijn Geliefde Zuster Antonia nog niet weer hersteld was maar dat de toestand zoo was als neef Gerrit schreef wisten wij niet. Wij hopen dat het de Heere moge behagen U geliefde Zuster nog te sparen in het heden der genade en kan het in 's Heeren raad bestaan U nog weder geheel te herstellen..... Dat het Gode moge behagen U ook de verzekering te geven dat Wanneer uwen aardschen tabernakel wordt verbroken Gij een gebouw van God moogt hebben Eewig in de Hemelen (niet met handen gemaakt)

Gij zijt nog in het heden der genade de Genadetroon staat nog open U word nog toegeroepen Wend U naar Mij toe en word behouden Want alzo lief heeft God de wereld gehad dat hij zijn Eenig geboren Zoon gegeven heeft opdat een iegelijk die in Hem gelooft het Eeuwige leven heeft en de Here Jezus zegt komt allen tot mij die vermoeid en belast zijt en ik zal u tot ruste geven. Dat die ruste U deel moge zijn of worden is mijn Bede en Wensch De Heere zij U allen goed en nabij in Natuur en genade in dit jaar."

Ik denk dat deze woorden voor zichzelf spreken!

In deze zelfde brief probeert Jan Willem ook nog even al het laatste nieuws over zijn eigen gezinnetje te vermelden. Een paar dingen daaruit :

"Wel heeft mijn vrouw (Hillichje de Ruiter) nog al gedurig last van Hoofdpijn, vooral des Zondagsmaar dat is meesttijd maar van korten duur Gewoonlijk is zij s maandags weer present en druk met het beredderen van de wasch.

Ik zelf ben steeds goed gezond kan goed slapen en goed eeten en mijn dagelijkshen arbeid verrichten.

Roelof is mij hierin bijzonder tot steun en wat mij te zwaar is kan ik gerust aan hem overlaten.

Hendrik en Antje gaat het goed in hun nieuwe woning

Willem is nog te huis en bij zijn oude baas J Somer nog werkzaam

Welligt krijgt hij eerdaags een vaste betrekking als Gasfitter op het gasfabriek te Assen

Herman is nog steeds werkzaam als smidsknecht bij Baakman maar is nog niet ver genoeg om hier de plaats in te nemen van de knecht die wij thans nog in de smeederij hebben...

Jan gaat nog naar school en zal eerdaags wel geplaatst worden als leerjongen bij ons in de wagenmakerij

Antoni leert er weer flink op aan en wil maar vooruit

Jantje is een flinke gezonde meid en leert ook Vrij goed"

Ik beschik over nog meer brieven van grootvader **JAN WILLEM** waaruit ik graag nog veel meer zou willen citeren.....

Ook van grootvader **HERMAN** bezit ik een brief, gedateerd op 15 oktober 1892. **HERMAN** is dan 43 jaar!

Herman moet een financieel verzoek van zijn zoon Gerrit afhandelen die als timmerman vertrokken is naar Eefde. Hij wil hierover graag overleg voeren met zijn zwagers Gerrit Willem en Antoni Boschloo. Hij doet dit ook, omdat hij van zwager Antoni geld nodig heeft. Herman schrijft dan een brief naar zijn zuster Antonia en zwager Gerrit Willem Boschloo.

Uit deze brief :

"In alle geval bij leven en welzijn kom ik a.s. donderdag te Zutphen dan kunnen wij verder overleggen. Als gij soms bij Dieker komt (de boerderij en dus het huis van zwager Antoni Boschloo) dan spreek er eens met Antoni over. Het is mijn onmogelijk om bij uw te komen, want wij moeten de volgende week nog al rogge zaaijen en ook moeten wij nog al eens naar Voorst om te zaaijen en om te halen.

Ik had uw zwager al eens verwacht mijn dunkt gij hebt de jongens groot en zult nog wel eens gerust kunnen gaan. Als ik nog op de Adelaar was, dan had ik al wel eens bij uw geweest maar nu zie ik tegen de kosten op Verder is hier alles nog wel, mijn vrouw is nog wel zoo vlug als toen gij bij ons waart, ofschoon zij op het oogenblik wat verkouwen is waar zij last genoeg van heeft. Maar alles door elkander genomen hebben wij ruimen dankensstof voor zoo veel onverdiende zegeningen ons geschonken. Ontvang van ons de hartelijke groeten

*uw broeder Herman Menkveld
uw zuster Gerritjen Schurink"*

Ook een brief dus, die aan duidelijkheid, openheid en eerlijkheid niets te wensen overlaat, dacht ik zo.

Recht toe, rechtaan, zonder tierelantijnen.

Ook deze brief is geschreven in telegramstijl, dat wel, maar Herman laat toch heel fijntjes merken dat hij hulp nodig heeft en dat hij er op rekent dat deze hulp niet alleen ook echt geboden wordt, maar dat men hem dat ook maar persoonlijk moet komen meedelen.

Over doordacht en wijs (of was het slim?) gesproken.

Herman's zoon en naamgenoot heeft hem in zijn laatste jaren in zijn eigen huis opgenomen om hem tot aan zijn overlijden te verzorgen. Helaas overleed deze Herman junior op 18 november 1932 op de nog zo jonge leeftijd van 47 jaar. Zijn vrouw, Maria Brummelman zou hierdoor 38 jaar weduwe zijn!

Vader Herman senior overleed anderhalve maand nà Herman junior.

Anderhalf jaar vòòr het overlijden van Herman junior werd op 18 mei 1931 bij notaris A. de Neeling in Gorssel een zogenaamd 'kostkontrakt' opgemaakt. Dit lijkt misschien wel heel materialistisch en niet bepaald van vaderlijke getuigend, maar was dat juist wel. Ook om vooral de belangen van de overige broers en zuster veilig te stellen.

Dus opnieuw : eerlijk en met een scherp verstand en heldere blik! Het is overigens heel leuk om dit kontrakt eens te bekijken.

Herman junior verbindt zich in dit kontrakt om tegen betaling van vijftien gulden per week gerekend met terugwerkende kracht vanaf zondag 1 maart 1931 tot aan het overlijden van Herman sr. aan deze :

*"huisvesting te verleen
te verzorgen, voedsel en dranken te verschaffen,
met spijziging aan zijn eigen tafel,
van kleedingbewasching,
verwarming en al het verder vereischte levensonderhoud
en bij ziekte, van de noodige verkwikking en oppassing te voorzien,
alles overeenkomstig zijn stand en gewone levenswijze;
al hetwelk door den comparant ter eene zijde (Herman sr. dus) te
zijn behoeve, wordt aangenomen;
dat de kosten van doctorale en medicinale hulp, alsmede de
begrafeniskosten, blijven ten laste van den comparant ter eene zijde
(Herman sr. dus)
dat gemeld bedrag van vijftien gulden per week niet door den
comparant ter eene zijde wordt voldaan en hij mitsdien erkent dit
bedrag aan den comparant ter andere zijde (Herman jr. dus) schuldig
te blijven,
welk verschuldigd bedrag niet zal kunnen worden opgeëischt vóór het
overlijden van den comparant ter eene zijde (Herman sr. dus), doch
daarna dadelijk opvorderbaar is;
dat van gemeld totaal verschuldigd bedrag geen rente mag worden
berekend."*

In totaal zijn dit 98,5 weken verzorging geweest, omgezet in de afgesproken vergoeding dus $98,5 \times f 15,-- = f 1437,50!$

Kom daar nu nog eens om!

Ook van HERMAN bewaard gebleven is zijn laatste wilsbeschikking, welke hij zelf nog schreef 8 dagen voor zijn overlijden op 17 januari 1933.

Ook dit schrijven is in telegramstijl, zonder fraaie volzinnen, maar recht op de man af. Eigenlijk is het een heel eenvoudige maar heel oprechte geloofsbelijdenis :

"Geliefde kinderen. zoals gij weet komt de dood als een dief in de nacht, en weet men niet, dat mijn laatste dagen zoo helder en klaar mogen zijn als die van mijn geliefde vrouw en uw moeder,

zoodat ik gaarne had dat gij mijn stoffelijk overschot ook in Terwolde op ons eigen graf liet begraven, neem daartoe de lijkwagen van de diaconie van Twello, 2de klas en wat volgwagens, niet te veel praal.

Willen de bureu mij dragen mij goed.

De doodkist zal Gerrit wel raad op weten.

Als 't kan verzoek Ds. van Rhijn op de begrafenis met een auto zal hij wel gehaald en gebracht worden, zeg hem dat hij mij niet moet ophemelen, want ik ben een arm zondaar maar geloof toch in een rijken Heiland die ook alles voor mij heeft volbracht.

De Spreukendichter wist het wel toen hij zeide : Het is beter in het klaaghuis dan in het huis der maaltijden; want bij het gezicht op den dood zijn onze harten ontvankelijk voor den ernst van het sterven.

Ook wilde ik wel dat gij te samen f 50 aan de diaconie te Twello en f 50 aan de Hervormde kerk aldaar en f 50 aan de Zending Koekoe Klasië Arnhem wildet zenden onder het motto N.N. overleden te Apeldoorn.

Gez. 130 : 6"

Fantastisch toch, zo'n directe brief.

Zulke duidelijke wensen/vragen.

Zonder omhaal en toch zo rijk aan inhoud!

Dat ook in het gezin van HERMAN MENKVELD en GERRITJEN SCHURINK de bijbel goed gelezen werd, hebben we kunnen ontdekken door het lange gedicht van acht coupletten (tezamen 68 regels!), welke hun oudste zoon ROELOF schreef ter gelegenheid van het 40-jarig huwelijksjubileum op 15 februari 1917.

Ik citeer hiervan het laatste couplet :

*"De Bijbel werd hier elken dag gelezen ,
de vorige zal wel versleten wezen.
Daarom bieden wij u een nieuwe aan
Waarin al Gods beloftenissen staan,
Waarop wij veilig kunnen bouwen.
Met Jezus als de rots van uw vertrouwen
Kunt gij rustig voorwaarts gaan*

*Tot het eind van uw levensbaan.
Dat einder, moge het spâde wezen
Vereenigd vele jaren nog na dezen
G'ook nog uw gouden feest eens vieren mag
Met blijdschap als op dezen dag."*

Als u door de mappen bladert waarin ik de gegevens bewaar van onze familie, voor zover ik erover beschik, dan zal het u duidelijk worden dat de MENKVELDEN nog steeds zeer actief zijn op kerkelijk gebied, als ouderlingen, diakenen, scriba's, voorzitters, leden commissie van beheer, kerkvoogdij, enz ...

Nog steeds vervullen zij vaak een bestuurlijke functie in allerlei verenigingen en schoolbesturen. Velen hebben een beroep gevonden in de welzijnssector, zoals bijvoorbeeld in het onderwijs of in de verpleging.

Nog steeds zijn wij Menkvelden sociaal voelend, kunnen wij onze emoties niet altijd even gemakkelijk tonen, maar zijn wij wel zeer meelevend en begaan met de noden in onze tijd.

Sommigen van ons kunnen dit sociale gevoel, deze meelevendheid, zèlf in dichtvorm op papier zetten, anderen noteren graag wijsheden van anderen als steuntje voor zichzelf.

Daarvan wil ik toch nog graag een paar dingen aan u doorgeven :

Jan Willem Menkveld, bakker te Apeldoorn, oudste zoon van Hendrik Menkveld, slager te Assen, tweede zoon van Jan Willem Menkveld de wagenmaker uit Assen, heeft veel gedichten geschreven, welke vaak in kerkbladen werden gepubliceerd.

Zo maakte hij in 1958 speciaal voor de openbare geloofsbelijdenis van zijn jongste zoon JOHAN het gedicht "OPENBARE GELOFSBELIJDENIS".

JOHAN's jongste dochter, Elise, droeg ditzelfde gedicht voor in de kerk toen zij 24 jaar later in 1982 op haar beurt openbare belijdenis van haar geloof aflegde.

OPENBARE GELOOFSBELIJDENIS

*O HEILIG UUR van 't openbaar belijden
't geloof, door God in't hart gelegd, spreekt "JA"
'k heb Jezus lief; 'k wil met de zonde strijden,
Hij gaf voor mij Zijn bloed op Golgotha.*

*O HEILIG UUR, te staan voor zulk een keuze,
Een mijlpaal op den weg naar d'eeuwigheid
Waar Satan zelf mij met een valse leuze
Ontnemen wil e hoop der zaligheid.*

*O HEILIG UUR, waarin de Geest des Heeren
Mijn hart bezielt, mijn mond tot spreken dringt
Dat samensmelt in 't dankbaar jubileeren
van 't psalmgezag dat God's gena bezingt*

*O HEILIG UUR waardoor mij wordt geschonken
De toegang tot het Heilig Avondmaal
Waar brood gegeten wordt en wijn gedronken,
Als voorsmaak van het Hemelsch Bruiloftsmaal.*

*O HEILIG UUR, blijft steeds in mijn gedachten
Toen ik het jawoord sprak met hart en mond
Laat mij o Heer, gestaag Uw wil betrachten,
Opdat ik daar niet als een huich'laar stond.*

MAART 1958

J.W.Menkveld

JAN WILLEM MENKVELD, schoolhoofd te Groningen, oudste zoon van HERMAN Menkveld, smid te Hilversum, zesde zoon van Jan Willem Menkveld de wagenmaker uit Assen, schreef een dag voor zijn overlijden op 20 augustus 1973 een 'afscheids'gedicht, waarmee - hoop ik - niet alleen zijn eigen karakter maar ook de persoonlijke instelling van alle Menkvelden mee getypeerd zouden moeten kunnen worden.

EMERITUS

*Die dag...
waarop de mensen zeggen
het werk nu neer te leggen.
Je bent nu uitgediend;
en na deze exodus
emeritus.*

*Die dag...
Herrijzen nieuwe morgens.
en elk heeft wat verborgens.
Ben ik heus uitgediend?
Is 't echt: na de exodus
emeritus?*

*Die dag...
er wachten nieuwe taken -
mijn krachten dienstbaar maken.
'k ben nog niet uitgediend!
Een Stem zegt: roep "exodus"
emeritus!*

*Die dag...
zal 'k uit Uw mond dan mogen horen:
Kom binnen man - hoor vreugdekoren,
Jij hebt Mij trouw gediend!
Nu is 't voor jou : "exodus!"
emeritus.*

Tenslotte nog deze :

JAN MENKVELD technisch tekenaar bij de gemeente Groningen, oudste zoon uit het tweede huwelijk van Jan Willem Menkveld de wagenmaker uit Assen, schreef in zijn agenda's spreuken en levenswijsheden op die hem aanspraken.

De volgende, welke hij noteerde in 1945, het jaar van de bevrijding, is er één die zeker voor dat moment, maar ook nog voor nu, voor ons een hele wijze raad in zich meedraagt, waardoor wij - hoop ik - nu aan het einde van deze mijmeringen weer met onze beide benen op de grond komen te staan.

Zij luidt :

*Er is zooveel slechts
in de beste van ons
Er is zooveel goeds
in de slechtste van ons
Dat 't nauwelijks past
aan iemand van ons
te oordelen over
de rest van ons.*

En met mijn eigen lijfspreuk, overgenomen van de oude Duitse wijsgeer Goethe, waardoor ik mede met de aanleg van een familie-archief ben begonnen, wil ik deze mijmeringen afsluiten :

*"Wat gij geërfd hebt van uw voorgeslacht
verdien het te bezitten."*

A. Menkveld, Gzn.
*22 april 1950 Assen

Slotopmerking

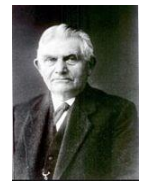
Wie stond model voor boer Menkveld in Keunings "*Kinderen in verstand en in boosheid*":

Mijn vader, GERRIT MENKVELD (1921-1998) was er van overtuigd dat zijn grootvader, JAN WILLEM MENKVELD (1835-1906) model had gestaan voor de figuur van ouderling Menkveld in het boekje van P.Keuning, omdat volgens hem zijn grootvader een persoonlijke vriend van de schrijver was.

De directeur van **Menkveld Dairy B.V.** verklaart het gebruik van onze familienaam in zijn BV als volgt:

Een broer van zijn oma Anna Francisca Ubbens heette Menke Ubbens. Deze Menke Ubbens werd volgens hem door velen

"Menkveld" genoemd omdat hij het was die volgens hen model stond voor de persoon van Menkveld in het boekje van P.Keuning. Hij zocht voor zijn holding een naam die niet direct naar zijn eigen familienaam was terug te voeren en wilde hier graag de naam Menke voor gebruiken maar deze naam was niet meer beschikbaar. Toen dacht hij aan Menke Ubbens bijnaam "Menkveld". Helaas was deze naam ook al bezet maar door de term "Dairy" (graszuivelprodukten) toe te voegen creëerde hij een nieuwe BV-naam.

